

1)
Från mina tidigaste barnår hade jag för mig, att jag ville bli lärarinna. Mina föräldrar, som ägde $\frac{1}{4}$ mt. Kyrkeby Norgård i Västerlanda socken Göteborgs & Bohus län, skämtade med mig däröver och påstodo, att det var, för att småskolelärarinnorna hade det så gott. På den tiden fingo lärarinnorna i min hemförsamling, liksom på många andra ställen på landet, flytta från den ena gården till den andra med sina elever. Var gården $\frac{1}{4}$ mt. skulle skolan hållas där en vecka, varefter flyttning skedde till en annan gård i skolorten. Tiden bestämdes av gårdens storlek. Bönderna lämnade i regel ett stort rum i själva manbyggnaden. Tårer var, när turen kom till någon herremann. Om denne hade torpstället, blev det något sådant, som fick inbysa skolan. Givetvis var rummet där mindre, och vanligen fanns där bara rum och kök. Det blev, som man förstår, många obehag för både värdfolk och skolfolk.

Hur kunde då någon tycka, att lärarinnorna hade det så bra? Svaret måste, enligt min tro, bli detta. När skolan pågick i någon bondgård, blev lärarinnan godhetsfullt bjuden på evakaffe och sedan middag. Även skolbarnen bjödos på kaffe med dopp en gång under vistelsen på gården. Därför gladdes barnen sig åt de lätta ombytterna. Någon gång kom Inspektören. Så minnes jag, när skolan var i mitt föräldrars hem, att Rektor Leidesdorf inspekterade. Vad han sade angående skolarbetet vet jag ej, men jag kommer ihåg, att han pekade på mig pågande: "Femåringen skall gå ut emellanåt, hon får inte sitta så länge som de andra!" Jag var ej lydig, ty jag blev sittande lika länge som de andra. Instruiren i skolan var jag ej, utan det var för att den pågick i mitt hem, som jag fick vara med.

Sammangett varde jag till i äldre och genomgått
 läroanstalt och den fyrklassiga folkskolan med
 ganska gott betyg. Vid 15 års ålder blev jag kom-
 munerad. Sölyandi är, inte så långt efter det jag
 följt 16, intogs jag som elev i S. E. Rodhe's folkskola
 i Umeå. Sammangett för folkskolläraren. Det var år 1884.
 Efter därpå hade vi examen. Utbildningstiden var 9
 månader. Alltva hade man barnomsorg gott i uppf-
 lyttelse. Jag var nu utexaminerad lärare. Nu
 återstod att jag plats.
 Vid sammangett berättade man om anställda platser att
 eleven. Ett par var på försök att mig. Men
 som de var på långt borta, var jag ej hägad.
 Jag stannade hemma hos min mor en tid. Men var
 nu enda och gården var full.
 I mitten av september blev jag erbjuden plats i
 gymnasiet i Umeå. Det var en folkskollärare
 Edvard som blivit sjuk. Den 21 vandrade jag i
 lanta kängor (man moss) den ungefär 10 km. kängor
 vägen till Umeå. Under sammangett hade
 jag hemmet stått ut mina egna. Så den tiden
 köpte man ej försäkra skodon. Att jag var i en häst
 var därför ej rätt. Jag fram i rätt tid fram för
 att börja det arbete jag så länge väntat. Skolan var
 gymnasiet i Umeå. Saken fäst vid som
 det för den tiden hette. Jag mottogs av folkskolläraren
 och hans fru, vilka under hela min tid vid skolan
 kan visade mig en omfattande värdighet. Skolrummet
 var en rätt stor utgång för. Ett s. k. kängbord
 stod närmast salen och vid sidorna och där var
 änden av bordet var bräder lagda på botten, var-
 mens utlyttelse. Rätt ofta fingo vi utrymme salen,
 när det skulle hållas sammankomster. De fick vi ta
 vår tillflykt till ett mindre rum. Flyttningen ombes-
 ögde folkskolläraren. Skolrummet var många och i
 olika åldrar. Där var flera ganska stora pojkar.
 Det var inte alltid så lätt för en ung lärare

Läsarna. Förstärkningen hade ofta: "Det är bra att
 först komma i skolan." Postad för läsningen som
 vilka, men jag fick tyvärr ett namn hos en änkas och
 hustru. Lönen var då 250 kr. om året. Det därpå
 höjdes den till 300 kr. Vid denna skola undervisade
 jag tre månader år 1885 och hela läsåret 1886. Nära
 som Edmark hade under tiden varit. Nästan varje
 lördag, sedan skolan slutat för middagen, vandra
 jag hem till Västerlanda. Ja blir det att vandra till
 på onsdag morgon i god tid för att hinna fram
 till skolans början kl. 9 p.m. En gång under min
 skolas tid från skolan besöks och inspektörade.
 Han hade med sig skolans ordföranden förmedlaren
 mörsson. Denne yttrade vid inträdet i skolan:
 "Det ha vi en mycket ung läsarna." "Något som
 ganska snart upptäckes. Inspektören anlöt dock
 rätt bra, fast nämnde skolan var en ganska sträng
 huse. Han hade ingen aning om, att jag var den, som
 vid 5 års ålder varit honom skolan. Han min hans
 tid i skolan har jag endast goda minnen. Det var
 ju ansträngande att undervisa både klasserna ge-
 mensamt med så många barn, som det var på den
 tiden, men man var så glad över att ha fått plats.
 Ja lönen förläste man sig då. Föräldrar och barn
 var tacklösa och tillgivna. Skolan fick jag
 or ordföranden höra att "skolans barna tyckte sig om
 att jag slutat."
 Den 15 febr. 1887 började jag min verksamhet på den
 plats inom Västerlanda, som jag sålt och erhållit.
 Det var skolan flyttade på två stationer. Dalka
 och Skut. Dags lönen löstes 2 månader för vardera
 stället 5 dagar i veckan och som följande dagligen.
 Skolan fick man varannan lördag hålla 1. k. löse-
 förhöra i den skolan, där undervisningen sig jag
 jag kommer påsktill och mitt första förhöra i Skut
 skola. Det hade ingenting som skolan, Skolans
 man Andreas Johansson från församlingen. Ett ställe

beläget dyfvet inne i Skogen. Skogen var en fattig
Skogsbygd. Namnet Skaradsdomare hörde g till Skot-
radet då, men som han var äldreman i Skot-
ville han var halskär kärvarman välkommen. Han
hade med sig ett bord och femme stolar. Särskilt
hade bordet som för stolarne var märkat denna in-
skriften: "Skämt av Andreas Sjöström, Åboströgen
till Skulle Skola." Efter förbräts stut, bjöd han mig
med sig hem. Där hälsade hans gamla, "Mor Söta,
som var känd för sin skarpa tunga, mig med
dessa ord: "Det blir allt till a ha skam för näsan."
Då kanske jag tyckte, att sådana ord lågo en bra
underliga, men erfarenheterna sedan kastade ett nytt
lys över dem. "Skämt för näsan" behöves g ha
mycket gnt emot barnen, ty de vara i allmänhet gans-
ka lättsamtliga. Men andra svärigheter finnes.
Någon bestad för kärvarman finns g i något av
Skothusen, utan jag bodde hos min Mor, till Ballabo
var ett par kilometer väg och till Skutt var drygt
5 kilometer daling Skogsbyg. Som så därtill, att man
skulle elda och stada i Skotabarnen. Vårskigen skulle
barnen hjälpa till med städningen. Men Lach & övriga
kan man ju g färdna ha mycket av. För hela ens
arbete var lönen i många av 300 kr.
En annan sak, som inte gjorde skolarbetet lätt,
var att det var så svårt att få behörig material
jag hade tjänstgjort 10 år i Västerbotten, innan jag fick
en påskersam. När jag hade gått till skolan,
men den utbyr. Där jag tyckte jag det var en sådant
svårt, när Skotens Skolas skola är som ett par tre
gångar framför, att barnen vara duktiga i skoleman-
gitt annat exempel. Skolan ledandes hade vid en in-
skriften bland annat påskat, att en fattig skola borde
inläsas till var och en af församlingens skolar. När
barnen var för vid ett skolebarnsamtade hade ordly-
Skoterna, Skolebarn för Skolebarn bäst de kunna."

"Om oälgrenhet var, att materialen skulle föras emt-
 kan de båda Skothusen. Det kunde den Skothus-
 damot, som förde till proten, ombesörja. En gång hade
 man varit församlingens Sator till ledamot för detta
 kate. Enligt gamla bed böcker han ha stått om, att
 materialen blivit förda från Stett till Gallaber. När
 jag kom och skulle börja, fanns där några, som man
 i dagligt tal kallar "Skothuser" När jag vände mig till
 Satorn med begäran att få materialen delade över
 Anvakt: "Till de om, att Satorn skall föras Skothuserna
 de gör jag inte." Följden blev, att jag hos närmaste
 granne fick låna fräst och en s. k. Skothusera. Så
 följde en yngre bror till mig med, varpa vi kuskade
 i väg efter de efterlängtrade materialen. Det var svårare
 kvaran och ett skum, där böcker mm. förvarades.
 Dessa ändras gjorde kanske sitt till, att det snart
 infördes på pass material, på man släp förde dem
 mellan Skothusern. "Inte ont som rika har något gott
 med sig." Vilkyngen över skolan, som låg skole-
 ledamoten i roten, var inte alltid tilllyst. Så kom
 jag en gång till Gallaber för att börja västerom?
 den 15 febr. Där fanns då rika någon huggen
 ord. Satorn hade en tid haft läsbarne där, varpa
 den huggna ordem gått ut. Så var det för mig att gå
 till närmaste skola och låna en gammal bok
 hugga. Som jag stod där vid ordskåpet, kom en
 far till en av skolebarnen. Han tog då ystem och häll-
 te mig sagande: "Det går väl y, att läraren skall
 hugga ordem." En annan gång vid västeromens be-
 gam när jag skulle börja läsa, var där på mys-
 tet bot i Skothusern, att all rika slog fram i
 baken. Så blev det, att låta barnen gå hem, och
 jag fick fortsätta i väg i två flera ställen uppför.
 made därav att jag konomtas väg för att få
 dit en bokare, så att undervisningen följande dag
 kunde börja.

Ofta att ha varit kärleksfulla i 12 år genomgått jag
 en 4 månaders kypstjänst med landskytte kompani
 i Nadderöden. Under tiden var här i Rättor. När man
 var egenhändig arved för äldre kärleksfulla. Jag var
 då 29 år. Det var skoldundervisningen som varade mig
 dit. Den stora betydelsen man där hade vid de prakti-
 skära övningarna gjorde, att fursen blev till stor
 nytta, fast den ej var längre. Jag fick nu uppe-
 gaven för vilken är en längre utbildningstid för
 blivande kärleksfulla. När sedan denna fråga uppe-
 togs till behandling inom kärleksfulla av J. H. F.
 och jag uttrygs att inleda frågan inom den fröts
 jag tillhörde, kunde jag ar efterhandt utlyga be-
 hövet ar en förkänd utbildningstid.
 Mot slutet ar man tjänstgörad var jag med om
 en kurs på Lilla Odet. Det var, när den nya und-
 rissningsplanen skulle börja tillämpas.
 70 ar kränkade jag emellan de båda kärleksfulla.
 Det gick väl av, då värdet var värdigt. Väst
 var höstterminen i Skott's skola, som näckte från
 15 sept - 15 nov. Ofta kom man fram ganska väl ar
 höstterminen till den oeldade skolan. Där var det
 att värdet för ar ytterst och börja elda. Där var
 i båda kärleksfulla var mycket tillgerna. För det
 mesta mötte de mig för någon.
 (När jag har varit till Skott (den tiden var ju långt)
 var en betän, som jag kallade min kärleksfulla. Ofta
 om jag kunde mig knott, gjorde jag med där en stund.
 Den mest ar garna och fura skänkte mig nya
 frakter att frakta.

In 1907 förflyttades jag till ny skola, som jag
 fått vid kyrkan. Inskrivningarna i församlingen var
 nu utbildade från flyttande till första. De andra
 skolorna kunde vardagsläsning införas, men för grund
 ar det stora kärleksfulla måste ha till varannandags
 läsning. Nybörjarna var 26 stycken och ha ett 30 tal
 i andra avdelningen.

Idenna skola var rum och kött för småskollärarens
 namn. Men som jag i 20 år under min tjänste-
 tid bott hos min Mor, kunde jag ej nu, då
 hon var gammal, lämna henne ensam. Jag erhö-
 lå 100 kr. om året i ersättning för rum. Några år
 av min sista tjänstetid höjdes beloppet med 50 kr.
 Nu hade det ju blivit ätskilligt bättre ställt
 för mig. Skolvägen tog här blott 5, 6 minuter
 och löneförhöjning hade det ju blivit.

Även till denna skola följde läsbarne med,
 fastän här var en större sal för folkskolans högsta
 klasser och en för dess lägsta. Så blev det för mig
 att gå och städa, när jag såg dem gå hem efter
 slutad läsning.

I 42 år tjänstgjorde jag i Västerlanda och som
 jag förut nämnt 1 år och 3 månader i Hjertum.
 Min tjänstetid utgjorde alltså 43 år och 3 månader.

När man ser tillbaka, förundras man sig över,
 hur skolväsendet gått framåt.

Vilken fröjd för ögat att komma in i en nutida
 prydlig skolsal! Senare tidens lärare och lärarinnor
 äro skonade för många besvärligheter, vi äldre fingo
 dragas med.

Men vi ä vår sida böra vara factisamma för
 den pension vi åtnjuta. Den överstiger ju flera
 gånger den lön, vi i vår ungdom fingo.

För min egen del vill jag bekänna, att det kan
 tillämpas ävens på mina förhållanden de ord, som
 Mästaren sade till lärjungarne: "När jag sånde
 Eder utan skor, utan penningar och utan pensel,
 har det fattats Eder något?"

Även mitt svar blir som deras — Intet.